

Hannah Arendt
Willen &
Oordelen _1

Petra Bolhuis
Maleutiek voorjaar 2021

1

Totalitarisme thema van de 50iger jaren

Maleutiek_2021 Willen en Oordelen_1

2

Het Eichmann proces thema in 60iger jaren

Op 15 december 1961
werd Eichmann schuldig
bevonden en ter dood
veroordeeld gratie werd
afgewezen in 1962.

Maleutiek_2021 Willen en Oordelen_1

3

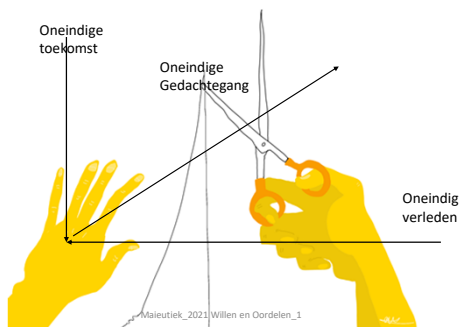
Denken thema 70iger jaren

- Dialoog interieur,
- Heeft taal nodig,
- Moet voldoen aan de eis van non-contradictie, vooral met jezelf,
- Niet zelf deel van de wereld van verschijnselen waarover wordt nagedacht,
- Na- denken is een menselijke onderbreking tussen een oneindig verleden en een oneindige toekomst,
- Meestal niet politiek, maar in zeldzame gevallen noodzakelijk politiek en politiek noodzakelijk.

Maleutiek_2021 Willen en Oordelen_1

4

Denken (blz. 262)

Oneindige
toekomst

Oneindige
Gedachtegang

Oneindig
verleden

Maleutiek_2021 Willen en Oordelen_1

5

Willen

- Is toekomst georiënteerd,
- Kent niet de eis van non-contradictie,
- De verschillende tegenstrijdige willen worden pas opgelost in 1 wil als er gehandeld is,
- De vraag bij willen is steeds; kan ik willen wat ik wil?,
- Arendt geeft mensen niet alleen de ruimte, maar ook de verantwoordelijkheid van het maken van een nieuw begin. (nataliteit)

Maleutiek_2021 Willen en Oordelen_1

6

Nataliteit

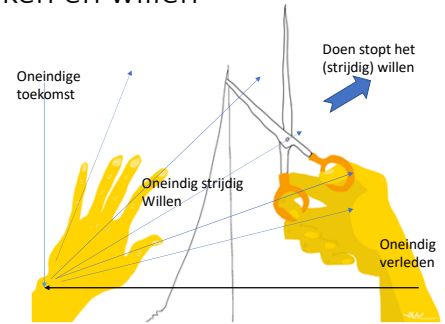
“Het nieuwe gebeurt altijd tegen het overweldigende getuigenis in van statistische wetten en hun waarschijnlijkheidsrekening, die voor alle praktische, alledaagse doeleinden neerkomt op zekerheid; de verschijning van het nieuwe heeft daarom altijd iets van een wonder. Het feit dat de mens in staat is tot handelen, betekent dat het onverwachte van hem kan worden verwacht, dat hij kan waarmaken wat in de hoogste mate onwaarschijnlijk is. En dit weer is slechts mogelijk omdat ieder mens uniek is, zodat er met iedere geboorte iets in de wereld komt wat op unieke wijze nieuw is. Met betrekking tot deze iemand die uniek is kan in waarheid worden gezegd: daar was voordien niemand. Correspondeert het handelen, als een beginnen, met het feit van de geboorte, is het de effectuering van de menselijke conditie van de nataliteit, het spreken correspondeert met het feit van het verschillend-zijn en is de effectuering van de menselijke conditie van de pluraliteit, dat wil zeggen: van te leven als een zich van anderen onderscheidend en uniek wezen onder gelijken. Handelen en spreken zijn daarom zo innig met elkaar verweven omdat de een begin makende en specifiek menselijke daad tevens het antwoord moet bevatten op de vraag die aan iedere nieuweling wordt gesteld: 'Wie zijt gij?' (uit de Menselijke conditie p.162)

Maieutiek_2021 Willen en Oordelen_1

7

7

Denken en willen

Maieutiek_2021 Willen en Oordelen_1

8

8

Deel III De wil en het verstand

- §11 heeft als kopje 'voorrang van het verstand', maar gaat ook over het radicale kwaad en waarom dat niet kan bestaan.
- Daar is weer een link zichtbaar met Eichmann, waar Arendt het in het boek totalitarisme nog wel heeft over radicaal kwaad komt ze daar later, bij het bijwonen van het Eichmann proces, op terug.
- De term banaliteit van het kwaad heeft veel stof doen opwaaien. (Eerste gebruik van de term door Jaspers in brief oktober 1946 aan Arendt)

Maieutiek_2021 Willen en Oordelen_1

9

9